

I. Định nghĩa:

VA là tên tắt tiếng Pháp Végétations Adénoïdes, Viết Nam gọi đây là sùi vòm họng. Nó là tổ chức bao gồm nhiều tế bào bạch cầu. Khi hít vào, không khí qua mũi, vào hậu họng để đi phổi. Bình thường VA chỉ dày khoảng 4-5 mm, không cản trở đường thở. VA tuy rất mềm, nhưng xếp theo hình lá nên dính niêm mạc vòm họng ngoài ruột họng.

VA có từ lúc trẻ mới sinh nhưng rất nhỏ. Từ 6 tháng tuổi, nó phát triển dần theo nhu cầu miễn dịch. Đến 9-10 tuổi, VA teo dần và chỉ còn dấu vết ở tuổi dậy thì.

Nhiệm vụ của VA là nhốt đi n vi khuẩn để tạo ra kháng thể, tiêu diệt vi khuẩn khi chúng tái xâm nhập. Nó cùng một số tế bào khác cùng làm nhiệm vụ miễn dịch tạo thành một vòng, gọi là vòng Waldeyer gồm: VA, amygdale vòm, amygdale hạ, amygdale lateral, amygdale khẩu cái. Vòng này bao chung quanh đường thở và đường ăn. Tất cả các vi khuẩn vào từ mũi và từ miệng đều phải xuyên qua đó.

Không khí chứa vi khuẩn vào mũi, đi ngang qua VA trước khi vào phổi. Vi khuẩn sẽ bám vào VA dễ dàng như đi n tiếp xúc r ng của nó. Các tế bào bạch cầu đã có sẵn, gọi vi khuẩn lại, tiếp nhận chúng để nhốt đi n và tạo kháng thể. Kháng thể này được nhân r ng và t a đi khắp n i, nh iu nhất là ở vùng mũi họng. Khi vi khuẩn tái xâm nhập, chúng sẽ tiếp đ ng vô hi u hóa vi khuẩn và tiêu diệt ngay.

Do đường xuyên tiếp xúc với vi khuẩn nên VA hay bị viêm, nh ng rất nh . Khi sức đề kháng suy yếu, vi khuẩn tràn ng p quá nh iu sẽ xâm nhập toàn bộ VA. Lúc này n u bạch cầu không đủ sức cô lập vi khuẩn, chúng sẽ bám và c trú t i VA, phát triển và gây viêm. Khi đó, tr sẽ bị sốt, có khi r i lo n tiêu hóa (nôn tr , tiêu chảy, đau bụng...).

II. Tri u chứng:

- N u viêm kéo dài, thể tích của VA sẽ tăng lên và ngăn cản không khí ra vào, gây trở ngại cho mũi. L ng do ch mũi không được chảy xu ng họng, đ ng l i ngày càng nh iu và chảy ra phía tr c, gây chảy mũi trong. N u tình trạng ngh t mũi kéo dài, bị nh iu m tr thành n c mũi đ c và chảy ra r t nh iu, có khi tr thành màu xanh.

- Viêm VA còn có thể làm bít tắc thông vào tai giữa, gây viêm tai giữa.

- N u VA to, không khí vào ít, không cung cấp đủ ôxy cho cơ thể, tr sẽ tr nên l đ , ng không ngon đ n đ n m t m i, thi u khí.

III. Bi n chứng:

VA và đường mũi

Vị trí bệnh Biên tập viên

Thứ năm, 26 Tháng 9 2013 14:08 - Lần cập nhật cuối Thứ sáu, 04 Tháng 10 2013 14:14

Viêm VA có thể dẫn đến các bệnh nhiễm trùng như viêm mũi, xoang, tai, amidan, thanh quản. Nếu viêm lâu, trở thành mãn tính, mũi ít tiết dịch sẽ dẫn đến qua mũi u nhầy chớp mũi trở nên nhầy nhầy, xoang hàm trên phát triển kém, răng hàm trên mọc lệch lạc. Có thể có vòm nhô ra và to hơn. Đó là vòm mũi đặc trưng của viêm VA.

* Triệu chứng của VA

VA có nhiều triệu chứng và cần thiết cho cuộc sống; do đó không nên bỏ rơi. Triệu chứng VA trong các trường hợp sau:

- VA quá to, gây khó thở và viêm mũi.
- VA quá to, gây nghe kém, viêm tai giữa cấp.
- Có mủ trong các bệnh nhiễm trùng sau: Viêm amidan, viêm thanh quản cấp, viêm phổi tiêu hóa, không tăng trưởng.

Nếu VA là thủ phạm dẫn đến dị ứng, có thể tiến hành nhanh gọn trong vài phút, ít gây bệnh nhiễm trùng, thời gian hồi phục ngắn.

Bs CKII Trần Giám (st)